

tyer til det Almene for at søge Erstatning for lidt Skade. For ogsaa fra min Side at give et Bidrag til Belysning af de Forhold, som Lovforslaget har for Die, skal jeg for den Egn's Vedkommende, der er mig bedst bekendt, tillade mig at anføre, at en Del af Ribe Amts Kyst hører til de Strækninger, der trænge til Beskyttelse mod Dverfsvømmelser fra Havet. Til nogle Eider af Havet bliver det faste Land ikke berørt af Fluktuationerne mellem Ebbe og Floed; til andre Eider indtræder der Høivande, der overskyller større Strækninger, og ved sammenstødende Omstændigheder, navnlig naturligtvis ved Storm og en vis Størfølge af Vinde, stiger Vandet saa højt, at Floeden trænger temmelig dybt ind i Landet, og endelig have vi jo de overordentlige Begivenheder, ualmindelig store Stormfloder, saasom i 1825 og 1839. Den Kyst, jeg omtaler, er ved almindeligt Høivande ikke udsat for nogen Destruktion, og Staten er forsaavidt ikke heller udsat for Tab ved Afgang af skattepligtigt Areal, ligesom Beboerne heller ikke for de jævnlige Tab, de lide, ty til det Almene. Forsaavidt vil Lovforslagets Motivering her ikke være af Bægt; men ganske vist beklager man sig over, at Sorderne paa denne Strækning ere ligesaa højt beskattede som andre Strækninger af Landet, uagtet Vilkaarene for deres Brug og Benyttelse ere saa overordentlig forskjellige. Der gaar aarlig større eller mindre Værdier tabte ved Dverfsvømmelser, dels direkte, dels indirekte. Direkte sker Tabet ved, at Afgræsningen forstyrres ved det salte Vand, at Kreaturerne rives bort af Floeden, og at Agerjorderne forringes ved, at den saakaldte Madsjord slippes bort, uden at Jorden modtager tilstrækkeligt Bederlag i Klæg. Indirekte lides Tabene ved, at Sorder, der ere udsatte for Dverfsvømmelser, ikke kunne tages under Plow og saaledes ikke bringes til at give det Udbytte, som de ad denne Vej vilde kunne give. For at møde disse direkte og indirekte Tab har der i længere Tid været Dige-foretagender i Gang, og Sagen staar for Dieblikket saaledes, at Ribe Kjøbstad forbereder sig til at dige for en Del af Kjøbstadens Sorder, og at det tilgrændsende Farup Sogn har et større Dige under Arbejde, hvis Fuldbendelse i den Udstrækning, hvori det maa ønskes, imidlertid maaste endnu vil møde Hindringer, der have deres Grund i den Mangel ved Plakaten af 1848, som jeg før har paapeget. Der vil altsaa selvfølgelig Afhjælpningen af denne Mangel være saare velkommen. Beslutningerne om Høiden af Farup Sogns Dige ere baserede paa mange Mars Erfaringer; Høiden er valgt saaledes, at man mener, at Diget kan beskytte mod alle jævnlige indtrædende Floder, men derimod ikke imod saadanne, der indtræde med længere Mellemrum. Til at forebygge saadanne har der ogsaa været Planer i Gang, og jeg antager, at det høje Ministerium har et ikke ringe Forraad deraf; men de Beløb, hvortil Omkostningerne hidtil have været opgivne, have været saa

store, at de nærmest Interesserede ikke have kunnet overkomme dem ved egne Kræfter. Naar jeg altsaa holder mig til den Egn, som jeg her omtaler, kan jeg sige, at hvis Staten vil se en Interesse i at fremme Anlæg, der gaa videre end de, der for Eiden ere under Bygning — og efter min Dverbevisning maa Staten se en Interesse deri — da maa den træde til som Bidragyder, og da maa Sagen selvfølgelig lægges i Regeringens Haand, da er Statens Ledelse fuldt paa sin rette Plads. Men vil Staten ikke yde noget Bidrag, vil den fremdeles overlade det alene til de Privates Kræfter at tilveiebringe Midler til Beskyttelse mod Dverfsvømmelse, maa de Private indrette de Foretagender, som de sætte i Værk, alene med de Formaal for Die, som de ville naae, og som de mene at kunne naae ved egne Midler, og i saa Tilfælde stiller det sig for mig i Dieblikket noget tvivlsomt, om et Statsilsyn eller en Statsledelse af den Beskaffenhed, som Lovforslaget foreslaar, vil virke gavnlig. Jeg skal imidlertid for Dieblikket ikke gaa nærmere ind paa at drøfte det; for Dieblikket er det mig kun magtpaaliggende at anbefale Lovforslagets Fremme, fordi jeg, som paapeget, erkjender, at Digelovgivningen trænger til en nærmere Udvikling i den Retning, jeg har antydet. Jeg skal dog blot med to Ord bemærke, at jeg har tænkt mig en anden Ordning end den, som Lovforslaget proponerer, nemlig en saadan, som slutter sig nærmere til Rittilovgivningen, saaledes at Loven ved Siden af at føre de Principer, der ere nedlagte i Plakaten af 1848, videre i den Retning, som jeg har paapeget, indfører et Statsilsyn og en Statsledelse for de Egne af Landet, hvor store og betydelige Værker, som de Private ikke kunne overkomme ved egne Midler, ere nødvendige, men da ogsaa aabner Afgang til Bidrag fra Staten til Fremme af slige Anlæg, medens man for de øvrige Dele af Landet, ligesom det er sket i Sandslugtsloven, nøies med kommunalt Tilsyn, men saa ogsaa lader de Private alene bære Byrden.

Jeg skal ikke gaa nærmere ind paa den Maade, hvorpaa Lovforslaget har gennemført sit Princip. Det er meget vanskeligt at udtale sig om dette Lovforslag under nærværende Behandling, naar man ikke vil indlade sig paa Enteltheder; thi, saavidt jeg skjønner, giver Lovforslaget ikke noget Bidrag til at danne sig en Mening om, hvor man vil sætte Grændsen, eller hvilke Momenter der skal være de afgjørende ved Bestemmelsen af, om Digerne skulle være offentlige eller private, og det er ganske vist et Hovedspørgsmaal; det afgjøres ikke direkte ved Lovforslagets Bestemmelser, dets Afgjørelse vil bero paa Landvæsenkommissionerne, der kunne gaa ud fra høist forskellige Principer. Ogsaa af en anden Grund falder det mig vanskeligt at tale om Lovforslaget, og det er, fordi vi synes at savne det fornødne Materiale til Dplysning om, hvilken Udstrækning den i sin An-